

DUBBELINTERVIEW

AFGESTAAN ter adoptie

*Moeder en zoon
sluiten elkaar na 38 jaar
in de armen*

In de jaren zeventig waren er ruim 1000 vrouwen per jaar die hun kind - al dan niet onder dwang - afstonden ter adoptie. Eén van hen was Charlotte. Meteen na de geboorte van haar kind scheidden hun wegen. Tot voor kort, want waar Charlotte op hoopte, is onlangs gebeurd. Haar zoon ging naar haar op zoek én vond haar.

Tekst: **Miranda Birney** - Foto: **iStock**

**CHARLOTTE (55) MOEST 38 JAAR
GELEDEN HAAR ZOONTJE AFSTAAN**

‘Ik mocht hem zelfs geen naam geven’

Samen met twee jongere zussen ben ik opgegroeid in een gezin waar nergens openlijk over werd gepraat en gevoelens niet werden gedeeld. Mijn vaders wil was wet, hij dulde geen tegenspraak. Zo ging dat in die tijd. Ik had anderhalf jaar verkering met een jongen, toen mijn ouders op een keer weg waren en hij stiekem langskwam. Het liep uit op een vrijpartij waarbij ik me vooral zorgen maakte dat mijn ouders ineens thuis zouden komen. Het was mijn eerste keer en achteraf wist ik niet zeker hoe ver we waren gegaan. Uit schaamte hebben mijn vriendje en ik er niet meer over gepraat. Korte tijd later verhuisde hij naar een ander dorp en verloren we elkaar uit het oog. Ondertussen bleef mijn menstruatie uit. Diep in mijn hart wist ik dat ik zwanger was, maar dat gevoel drukte ik weg. Ik hield mezelf voor dat iedereen weleens een maandje oversloeg. Als ik er verder niet over nadacht, dan was het er ook niet.

In diezelfde periode gingen we met het gezin op vakantie naar Italië. We aten in een restaurant en daar werd ik op een gegeven moment zo misselijk dat ik moest overgeven. Zo waren er steeds meer signalen. Na een maand of drie, misschien wel vier, kon ik er niet meer omheen. Ik was in verwachting. Ik moest het aan mijn ouders vertellen, maar wist niet hoe en stelde het steeds

uit. Inmiddels droeg ik wijdere kleding waarmee ik mijn buikje probeerde te verdoezelen. Niemand had iets in de gaten. Ook Rob niet, mijn nieuwe vriendje...

Tot mijn moeder op een dag mijn slaapkamer binnentapte en rechtstreeks aan me vroeg: “Ben je in verwachting?” Ontkennen had geen zin. Ik vertelde dat ik tegen mijn zin seks had gehad met een jongen in Italië. Misschien probeerde ik zo mijn ex-vriendje te beschermen, of hoopte ik dat mijn ouders zouden vinden dat ik er niks aan kon doen. Ik was inmiddels al zeven maanden zwanger en mijn ouders schakelde FIOM (*Federatie van Instellingen voor Ongehuwde Moeders, red.*) in. Besloten werd dat ik tot aan de bevalling ergens anders ging wonen. Daarna zou ik de baby afstaan voor adoptie. Mij werd niets gevraagd. Ergens voelde het als een opluchting dat mijn ouders de touwtjes in handen namen. Ik had iets verkeerd gedaan en deed nu braaf wat zij wilden. Dat stukje neem ik mezelf nog

steeds kwalijk. Waarom kwam ik niet voor mezelf op? Waarom heb ik niet gezegd: ‘Ik wil iets anders!’

Toen Rob hoorde dat ik een kind verwachtte van een andere jongen, gaf hij meteen aan dat hij ondanks alles toch graag bij me wilde blijven. Ik was blij dat iemand me überhaupt nog wilde. Om mijn tijdelijke afwezigheid te verklaren zei ik tegen mijn vriendinnen dat ik ergens anders een opleiding ging doen. Als alles achter de rug was, kon ik zeggen dat die opleiding was tegengevallen.

BEVALLEN EN AFSTAAN

Ik werd opgenomen in een tehuis voor ongehuwde moeders waar ik in een paviljoen woonde met een stuk of zeven meiden. Daar kreeg ik ineens een flinke buik. Net alsof ik mijn zwangerschap niet langer hoefde te verstoppen. Dat heb ik altijd heel bijzonder gevonden. Op een ochtend werd ik met buikpijn wakker. Ik voelde dat het zover was en werd naar een speciale kamer gebracht. Bij de bevalling waren geen bekenden aanwezig, alleen een verpleegkundige en een arts. Voor me hing een groot doek zodat ik niet kon zien wat er gebeurde. Rechts van me was een raam. Ik zag lantaarnpalen met grote bollen en huppelende konijntjes in het gras. Daar heb ik al die tijd naar gekeken. Het bleek een jongetje te zijn en ik ►

herinner me zijn eerste huiltje. Kort daarna hoorde ik de deur van de zaal dichtvallen. Voor mijn gevoel was het een enorme dreun die ik nu nog hoor nagalmen. Mijn baby was weg en vanaf dat moment scheidde onze levens. Ik mocht hem zelfs geen naam geven, maar in gedachten noemde ik hem Maurice.

Ik lag op een kamer met een ander meisje dat haar kindje wel mocht houden. Ze ging op vaste tijden naar de babyzaal. Ik wilde nog heel graag mijn zoontje zien, dus zei ze: “Ga stiekem met me mee!” Maar dat durfde ik niet. Nu denk ik: wat heb ik toen met me laten sollen. Toen ik thuiskwam, pakte ik mijn leven weer op. Op een of andere manier voelde ik me bevrijd. Het was alsof er niets was gebeurd en thuis werd nergens over gepraat.

Ook Rob was geen prater. Hij zag het hele gebeuren als een stukje wat achter ons lag. Toen we later aan kinderen

‘Ik wilde hem zoeken, maar stel dat hij niet wist dat hij geadopteerd was? Dan zette ik zijn hele leven op z’n kop’

wilden beginnen, was ik bang dat het me niet meer gegund was om zwanger te raken of een gezond kind te krijgen. Als een soort straf. Toch raakte ik elke keer snel zwanger en daar was ik heel blij mee. Maar ergens be kroop me ook een schuldgevoel: waarom kun je nu wel blij zijn en toen niet?

De eerste jaren stopte ik het verdriet zorgvuldig weg, maar naarmate mijn leven rustiger werd en mijn spirituele

ontwikkeling op gang kwam, durfde ik dat pijnlijke stukje steeds meer toe te laten. De verjaardag van Maurice was altijd een speciale dag voor me. En als er iets over adoptie voorbijkwam in een tijdschrift of op televisie, was ik vol aandacht.

OPENHEID

Ondertussen groeiden Rob en ik uit elkaar en we besloten te scheiden. Een paar jaar later kreeg ik een relatie met Rogier. Toen ik hem over Maurice vertelde, vroeg hij meteen of ik behoefte voelde om hem te zoeken. “Ik ben heel nieuwsgierig,” antwoordde ik, “maar stel dat hij nog niet weet dat hij is geadopteerd? Dan zet ik zijn hele leven op z’n kop en dat wil ik niet. Het komt wel.” Ik heb altijd de overtuiging gehad dat, als hij maar enigszins op me zou lijken, hij me op een dag zelf zou gaan zoeken. Rogier en ik kregen samen nog een dochter.

Jarenlang wisten behalve Rob en Rogier, alleen mijn ouders en zussen van Maurice zijn bestaan. Juist ik, die zoveel waarde hecht aan openheid binnen een gezin, had nog steeds niet aan mijn kinderen durven vertellen dat ze een halfbroer hadden. Ze hadden het volste recht om dat te weten, maar ik zag daar enorm tegenop.

Twee jaar geleden besloot ik om het ze te vertellen. Tijdens het bespreken van het kerstdiner nam ik het woord en met horten en stoten kwam mijn verhaal eruit. De kinderen, en ook hun part-

ners die erbij waren, reageerden eerst natuurlijk verbaasd. Maar ze begrepen ook hoe moeilijk het voor me was en waarom ik het ze niet eerder had verteld. Ik kreeg ontzettend fijne reacties en we hebben met een heel warm en saamhorig gevoel kerst gevierd. Daarna heb ik contact opgenomen met Fiom, omdat ik mijn afstandsdossier wilde inzien. Ik werd uitgenodigd om naar het tehuis te komen waar ik indertijd was bevallen. Rogier ging met me mee en we kregen een rondleiding door het gebouw. Ik zag de vleugel terug waar de bevalling had plaatsgevonden. De lantaarnpalen en het grasveldje, alles was er nog. Het heeft me erg goed gedaan. Ik kreeg alle papieren overhandigd en het was heel bijzonder om te lezen hoe alles was gegaan. Maar wat schetste mijn verbazing toen ik de voornaam *Maurice* zag staan! Ik weet zeker dat niemand wist dat ik hem in gedachten zo noemde. Iemand van het tehuis had indertijd aangifte gedaan en diezelfde naam bedacht!

Ik vulde bij Fiom het contactregister in, waarin ik aangaf dat ik openstond voor contact, mocht er naar mij worden gezocht. Dat was weer een volgende grote, maar ook mooie stap.

ONTMOETING

Een jaar later kreeg ik een mail van Fred, een begeleider van Fiom. Hij schreef dat er ontwikkelingen waren en of ik hem de volgende dag wilde bellen. Ik heb die nacht nauwelijks kunnen slapen, er ging zo veel door me heen. Wat zou hij me te vertellen hebben? Zou het iets fijns zijn of iets verdrietigs?

“Je zoon is je aan het zoeken!” vertelde Fred toen ik hem aan de lijn had.

Wat er toen door me heen ging... dit was waar ik zo op had gehoopt! Omdat ik het contactregister al had ingevuld,

hadden ze me makkelijk kunnen vinden. Fred wilde graag eerst apart met ons afspreken. Tijdens dat gesprek gaf ik informatie over het verloop van mijn leven. De adoptieouders van Maurice hadden zijn naam veranderd in Bram. Ik hoorde een en ander over zijn leven, zijn karakter en zijn verwachtingen. Ik bleek oma te zijn van nog meer kleinkinderen. Het gesprek tussen Fred en Bram was ook positief verlopen en we besloten een datum te prikken voor een ontmoeting. Onze partners zouden er ook bij zijn. Ik stelde me er honderduizend dingen bij voor tot niks. Hoe zal het gaan? Wat doe je als je elkaar ziet? “Volg je gevoel”, had Fred gezegd. Ik heb die periode tot aan de werkelijke ontmoeting beleefd als een soort zwangerschap. Nog even, en dan zie ik voor het eerst mijn kind...

Toen kwam dan eindelijk het moment dat die deur openging. Dat gaf me zo’n wonderbaarlijk gevoel. Bram vroeg: “Zullen we elkaar maar een kus geven?” Daarna zaten we een tijdje naar elkaar te kijken. Hij zag er heel vertrouwd uit en het voelde meteen warm en eigen. We hebben dezelfde denkrimpel en zijn lachje herinnerde me aan zijn biologische vader. Fred zou een inleidend verhaaltje houden zodat we tijd hadden om even tot rust te komen, maar al snel nam ik het voortouw en begon mijn levensverhaal voor te lezen. Bij de eerste twee zinnen begon mijn stem te haperen, maar naarmate ik verder las werd het beter. Ongeveer halverwege viel Bram me in de rede. “Maar wacht even Charlotte. Je hebt een heel gelukkig mens op de wereld gezet, hoor!” Die opmerking heeft me heel erg goed gedaan.

Ik had foto’s meegenomen en toen Bram een foto zag van mij als baby, keek hij verbaasd zijn vrouw aan. “Dit is sprekend onze jongste!” Het was heel gezellig en het afscheid was warm. We

zouden eerst alles laten bezinken. Toen Fred ons na een week belde, gaven we allebei aan dat we graag contact wilden houden.

SAMEN

Onze tweede ontmoeting was in het restaurant waar mijn jongste dochter in de bediening werkt. Ze schoof even bij ons aan en in no time waren die twee aan het babbelen over vriendjes en daten. Ik dacht: kijk ze daar nou zitten. Bram zei tijdens dat etentje: “Het klinkt misschien niet fijn, maar ik wil het toch even zeggen. Het voelt warm tussen ons en er is zeker een verbinding, maar het is niet zo van: ik zit nu naast mijn moeder.”

“Dat heb ik ook”, zei ik. En dat kan ook bijna niet anders. We missen een heel stuk samen. Het is meer dan voldoende om die connectie te voelen. Dat merk ik aan kleine dingetjes waarin we op elkaar lijken. We bouwen ons contact stapje voor stapje op. Over een paar dagen ga ik voor het eerst mijn kleinkinderen ontmoeten. Ook gaan we binnenkort samen een bezoek brengen aan het tehuis waar Bram is geboren. Tot nu toe waren onze partners er steeds bij en dan zijn we voor het eerst met z’n tweetjes. Ik ben benieuwd hoe dat zal zijn.

Bram wil in de toekomst ook contact zoeken met zijn biologische vader. Dat wordt nog een hele kluit. Ik had indertijd niet het lef om hem

de waarheid te vertellen, terwijl hij daar wel recht op had. De consequentie van mijn leugen van toen wil ik zelf ondergaan en Bram gunt mij daar alle tijd in.

Mijn vader is inmiddels overleden, maar ik heb wel mijn moeder verteld over de ontmoeting met Bram. Ze was

‘We keken een tijdje naar elkaar. Bram zag er heel vertrouwd uit en het voelde meteen ook warm en eigen’

heel blij om te horen dat hij liefdevol is opgegroeid en dat het goed met hem gaat. Ik liet haar zijn foto zien en die wilde ze graag hebben. Ze raakte emotioneerd en begon over vroeger. Ze dreigde de kant op te gaan van: zo ging dat in die tijd... Dat kapte ik af. Ik wil wel met haar over het heden praten, maar niet over dit stuk uit het verleden waar al die jaren over is gzwegen. Dan ga ik haar dingen verwijten en dat wil ik niet. Ze is al oud en dan gaat ze lopen malen. Het is mijn boosheid en ik zal zelf een goede manier vinden om daarmee om te gaan.

Als ik was opgegroeid in een open en eerlijk gezin, dan was het voor mij meer draaglijk geweest. Ik heb dit heel erg alleen moeten doen. Het voelde als een rugzak die bij mij hoorde, maar nu is die last van mijn schouders. Ik ben ook trots op hoe prettig de hereniging tussen mij en Bram is verlopen en hoe we dit als twee emotioneel volwassen mensen aankunnen. Nu is het compleet. Mijn taartpuntje wat ik eerst nog moest missen, zit er nu gelukkig bij! ►

BRAM (38) ZOCHT NAAR ZIJN BIOLOGISCHE MOEDER

‘Ze is een heel welkome aanvulling op mijn leven’

Al heel jong wist ik dat ik geadopteerd was en het grappige was dat ik er een eigen verhaal van had gemaakt. Ik wist dat mijn biologische moeder zwanger was geraakt tijdens een vakantie in Italië en omdat ik snel bruin word, bedacht ik dat ik half-Italiaans was. Met lichte trots vertelde ik aan andere jongens: “Kijk uit, ik ben half-Italiaans, dus ik kan beter voetballen dan jullie!” Na mijn studie kreeg ik een relatie met Nienke. Toen ik haar vertelde over mijn adoptie vroeg ze: “Wat wil je ermee?” “Niks”, antwoordde ik. “Mijn leven is fijn zo.” Maar toch miste er iets. Wat was het ware verhaal rond mijn geboorte? Ik was er nieuwsgierig naar, maar het idee om op zoek te gaan naar mijn biologische ouders maakte me ook een beetje huiverig. Wat zou de impact op mijn leven zijn als ik ze daadwerkelijk zou vinden? Je kunt een mooi verhaal horen, maar het kan ook heel vervelend uitpakken. Stel dat ik een kind zou zijn dat is voortgekomen uit een verkrachting of dat mijn moeder verslaafd is aan drugs? Ik leidde een plezierig leven, dus waarom zou ik naar ze op zoek gaan?

Dat veranderde toen we kinderen kregen. Ik vind dat je als ouder de verantwoordelijkheid hebt om je kinderen, indien mogelijk, te beschermen tegen erfelijke aandoeningen. Maar dan moet je wel meer weten over je achtergrond. Ik verwachtte dat mijn biologische moeder nu nog in leven zou zijn, maar als ik nog tien jaar zou wachten, was dat misschien een ander verhaal. Nienke merkte aan me dat ik op zoek wilde gaan, maar ik was altijd druk en schoof het steeds voor me uit. Ze stelde voor om het voortouw te nemen. We spraken af om het stapje voor stapje te doen. Zo konden we steeds kijken hoe het voor me voelde en of ik ermee verder wilde. Nienke vulde het aanmeldingsformulier in op de website van Fiom om een zoekactie op te starten.

SPANNEND

Al snel kregen we bericht dat er een match was met ene Charlotte. Ik schrok niet zo-

zeer, maar was wel een beetje terughoudend. Want wie zou ik aantreffen? Fiom nodigde ons uit voor een eerste gesprek met Fred die ons gedurende het proces zou begeleiden. Ik legde hem mijn twijfels voor. “Ik ben iemand die heel behulpzaam is en graag iets voor anderen wil betekenen. Maar als ik een verslaafde vrouw aantref, kan ik niks anders doen dan haar lijdensweg aanschouwen. Daar zit ik eerlijk gezegd niet op te wachten.” Dat klonk misschien een beetje egocentrisch, maar ik wilde mezelf, mijn gezin en mijn leven beschermen. Nadat Fred ook met Charlotte had gesproken, liet hij me weten dat ik me daarover geen zorgen hoefde te maken. Ik had veel vertrouwen in hem en wist toen dat het goed zat. We planden een datum voor een ontmoeting. Onze partners waren mee en het was superspannend. Die eerste minuut toen ik haar zag, ging er zo veel door me heen. Ik had ook meteen zoiets van herkenning. Dezelfde benen en ogen, het algehele beeld... het klopte allemaal. Toen de eerste spanning eraf was verliep alles vanzelf. Charlotte las haar levensverhaal voor

en ik zat daar rustig naar te luisteren. Heel leuk overigens om dan eindelijk alles te horen. Het was voor mij wel even schakelen toen bleek dat ik geen druppel Italiaans bloed heb. Charlotte had het op sommige momenten best moeilijk en dat snap ik heel goed. Het is heel heftig wat ze heeft doorgemaakt. Ik merkte ook dat ze een groot schuldgevoel had naar mij toe. Daarom onderbrak ik haar even om te zeggen: “Weet je dat ik ontzettend blij ben dat je mij op de wereld hebt gezet!” Dat deed haar wel goed. We waren nieuwsgierig naar elkaars verhaal en we herkenden dingen van elkaar. Het is allemaal heel plezierig verlopen. Eigenlijk was ik meer zenuwachtig voor de tweede ontmoeting die zonder begeleiding van Fiom zou plaatsvinden. Het moet gezellig zijn, want het is je biologische moeder. Aan de andere kant heb je elkaar pas anderhalf uur gezien en ken je elkaar niet. Maar ook die ontmoeting verliep prettig en ik had meteen een leuke klik met mijn jongste halfzus die er ook bij was.

AANVULLING

Ik hoop ook mijn andere halfbroers en halfzussen te leren kennen, maar we doen het allemaal rustig aan. Het lijkt me ook bijzonder om mijn biologische vader te ontmoeten. Al is de absolute noodzaak om dat snel te doen er niet meer, want ik ken nu het verhaal. Omdat hij nog niet van mijn bestaan weet, ligt dit ook een stuk gecompliceerder. Het kan een enorme impact hebben op zijn huidige leven en het is de vraag of hij daarvoor openstaat. Als hij me niet wil ontmoeten, zou ik dat jammer vinden maar ook respecteren. Al kan ik me als vader zijnde moeilijk voorstellen dat je je eigen

kind niet wil zien. Maar ik wacht het rustig af. Als Charlotte er klaar voor is, zetten we een volgende stap. Mijn ouders hebben mij alle steun verleend en ik heb ze steeds zorgvuldig op de hoogte gehouden. Dat was prettig en soms ook emotioneel. Ik heb geen schuldgevoelens naar hen toe, maar merk wel dat ik de neiging heb om ze extra

‘Ik was eerst wat terughoudend nadat mijn moeder was gevonden. Want wie zou ik aantreffen?’

vaak te vertellen dat ik veel van ze hou en dat het niets met hen te maken heeft. Zij zijn mijn ouders en hebben mij gemaakt tot wie ik ben. Ik verwacht dat Charlotte en ik steeds meer naar elkaar toegroeien en meer gemeenschappelijke interesses ontdekken. We zijn van hetzelfde vlees en bloed. Maar ik denk dat ze voor mij meer een heel bijzondere vriendin wordt die dicht bij ons gezin staat dan dat ze echt een moederrol gaat vervullen. Er zit toch een gat tussen van bijna veertig jaar. Maar ze is een heel welkome aanvulling op mijn leven. ■

WAT DOET FIOM?

Fiom helpt bij ongewenste zwangerschap en bij afstammingsvragen. Omdat iedereen recht heeft om te weten van wie hij afstamt, zoekt Fiom naar familieleden met wie nooit contact is geweest of met wie jaren geleden het contact verloren is gegaan. Het zoekproces en het eerste contact met gevonden familie is ingrijpend, zowel voor de zoeker als voor degene die gevonden wordt. Daarom biedt Fiom begeleiding voor, tijdens en na het eerste contact tussen familieleden. Het zoeken wordt in Nederland via de Basisregistratie Personen (BRP) gedaan en via afstands- en adoptiedossiers. Zelf beheert Fiom 7124 afstandsdossiers en 3840 adoptiedossiers. Voor buitenlandse zoekacties wordt een internationaal netwerk ingezet. Fiom beschikt ook over een contactregister. Wie wel gevonden wil worden, maar zelf (nog) niet actief wil zoeken - zoals Charlotte destijds - kan zich hier inschrijven. Bij iedere zoekactie wordt altijd eerst het register geraadpleegd. Voor meer info kijk op: www.fiom.nl